

عاقبت رهبر جدایی طلب فرقه دموکرات

۲۳ آذر ۱۳۹۴ ساعت ۱۸:۱۵

۲۱ آذر ۱۳۲۴ سید جعفر پیشه‌وری، رهبر فرقه دموکرات، تاسیس حکومت خودمختار آذربایجان را اعلام کرد و در ۲۰ تیر ۱۳۲۶ در یک سانحه اتومبیل در این شهر کشته شد.

پرویز جوادزاده خلخالی یا سید جعفر پیشه‌وری در ۱۲۷۲ش در یکی از روستاهای خلخال متولد شد و به همراه خانواده خود به روسیه رفت. او در روسیه تحصیل کرد، پس از انقلاب کمونیستی روسیه، به مرام کمونیستی علاقه‌مند شد و به عضویت کمیته مرکزی حزب عدالت درآمد. در ۱۲۹۹ به همراه ارتش سرخ به شمال ایران وارد شد و در گیلان به همراه دیگر اعضای حزب عدالت اولین کنگره حزب کمونیست ایران را برپا داشت. با شکست نهضت جنگل او ایران را ترک کرد ولی پس از چندی به تهران بازگشت و دبیر مسئول تشکیلات حزب کمونیست ایران بود. و در این زمینه فعالیتهای خود را ادامه داد تا سال ۱۳۰۶ش دستگیر و محاکمه شد. و به ۱۵ سال حبس محکوم و به زندان قصر منتقل شد. پیشه‌وری پس از عفو عمومی در شهریور ۱۳۲۰ آزاد شد و به انتشار روزنامه آژیر پرداخت که سیاست آن حمایت از اتحاد جماهیر شوروی بود.

او از اعضای مؤسسه حزب توده بود ولی به خاطر اختلاف با آوانسیان از فعالیت در حزب خودداری کرد. ولی از حمایت ضمنی حزب برخوردار بود. در سال ۱۳۲۲ خود را کاندیدای نمایندگی دوره ۱۴ مجلس شورای ملی کرد و به عنوان نماینده اولین تبریز رای آورد ولی اعتبارنامه وی رد شد.

سید جعفر پیشه‌وری در سال ۱۳۲۴ به تبریز رفت و حزب دموکرات آذربایجان را تأسیس کرد و به دنبال آن حکومت خودمختار آذربایجان را برپا داشت. این اقدام او همراه با تصرف پادگانها و واحدهای نظامی در تبریز و ارومیه و اردبیل بود. دولت به منظور مقابله با این حرکت قوای نظامی به آذربایجان اعزام کرد. سرانجام دولت قوام‌السلطنه با تدبیر لازم موفق به سرکوب حکومت خودمختار آذربایجان به رهبری پیشه‌وری شد. پیشه‌وری پس از شکست در آذر ۱۳۲۵ به قفقاز گریخت و در ۱۳۲۶ در تصادف اتومبیل کشته شد. که این حادثه را به عوامل امنیتی اتحاد جماهیر شوروی منسوب می‌کنند.

